

Stenungsunds kommun
kommun@stenungsund.se

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Kristinedalskolan F-6 i Stenungsunds kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stenungsunds kommun att senast den **20 april 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Stenungsunds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Stenungsunds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. (2 kap. 13 och 17-18 §§ skollagen; 33 § införandelagen)
- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att lärarna vid skolenheten bedriver undervisning i de ämnen som de är behöriga att bedriva undervisning i.
- Rektorn ska se till att det finns en studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser elevernas behov av vägledning inför deras val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

Bedömning

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stenungsunds kommun under hösten 2017. Kristinedalskolan F-6 besöktes av Skolinspektionen den 7-8 november 2017.

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid skolenheten Kristinedalskolan F-6 i flera avseenden lever upp till författningarnas krav inom de områden som har granskats. I tillsynen framkommer att det pågår ett omfattande utvecklingsarbete inom flera olika områden på skolenheten och att uppföljningar av exempelvis elevernas trygghet sker kontinuerligt. Detta arbete har resulterat i att vissa åtgärder vidtagits på skolenheten för att utveckla verksamheten. Det är av vikt att det arbete som påbörjats fullföljs och att skolenheten kontinuerligt arbetar för att eleverna ska få en god utbildning i en trygg miljö.

Tillsynen visar dock att det inom vissa områden som granskats finns brister. Alla elever har inte en skolmiljö som präglas av studiero. Skolinspektionen har konstaterat att det finns elever som upplever att det inte finns studiero. Trots att skolan vidtagit vissa åtgärder för att försöka komma tillrätta med detta, finns det fortfarande brister inom detta område. Rektorn behöver vidare se till att eleverna undervisas av lärare som har den ämnesutbildning som eleven har rätt att förvänta sig. Det finns lärare som bedriver undervisning i ämnen de inte har behörighet för, trots att det finns behöriga lärare på skolenheten att tillgå. Tillsynen visar även att det saknas en studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser elevernas behov av vägledning inför deras val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. Även om vissa lärare delvis ger eleverna detta i sin undervisning finns det inte något systematiskt arbete som sker på skolenheten som säkerställer att alla elevers behov av vägledning inför val tillgodoses. Den kontinuerliga studie- och yrkesvägledningen är viktig inför olika val men också för att utveckla elevernas förmåga att ta väl underbyggda beslut om framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

Föreläggande

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att alla elever på skolenheten inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Elever i flera klasser ger en bild av att det förekommer att undervisningen störs av att andra elever exempelvis pratar rätt ut eller går omkring i eller ut ur klassrummet. Att studieron inte är tillfredsställande på lektioner när klasser har vikarier framkommer vid intervjuer med övriga på skolenheten, som samstämmigt uppger att det finns brister i studieron när ordinarie lärare inte håller i undervisningen. Trots att situationen är känd för både lärare och rektor framkommer att det inte finns någon strategi eller samsyn för hur de ska komma tillrätta med den bristande studieron på skolenheten. De insatser som hittills har genomförts har inte varit tillräckliga för att se till att alla elever, oavsett vilken personal som leder undervisningen och oavsett i vilken klass eleverna går, får en skolmiljö som präglas av studiero.

Detta strider mot skollagen som anger att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

I intervju uppger elever från olika klasser i årskurserna 2-6 att det inte är studiero och ganska stökigt, vilket, enligt eleverna, gör att det inte går att arbeta i klassrummet. Någon elev uppger visserligen att studieron har blivit mycket bättre jämfört med tidigare år men flera andra elever i olika klasser ger exempel på när det inte är studiero. Eleverna beskriver att det finns elever som pratar och skriker i klassen och att elever i klassen inte lyssnar när läraren vill att de ska lyssna. Några elever uttrycker att det är så stökigt att de inte kan jobba. En elev beskriver att det hörs igenom även om de har hörselkåpor på. Någon elev uppger att det i klassen är stökigt nästan varje lektion medan någon annan elev uppger att det är vissa lektioner som det inte är studiero på. Några elever uppger att det i klassen händer ungefär varannan dag, att eleverna inte lyssnar på läraren eller att det är elever som går runt, blir arga och går ut i korridoren.

Eleverna uppger att lärarna, när det blir stökigt, höjer rösten och skriker och att någon elev ibland får gå ut ur klassrummet. Några elever säger att det i vissa klasser hjälper när läraren säger till men att det inte hjälper i andra. Några elever säger att det är olika för olika lärare om det hjälper när de säger till. Eleverna uppger att de har pratat om studieron i klasserna och att de i vissa klasser har provat olika metoder. Någon elev tillägger att det inte har hjälpt trots att de har pratat om det många gånger.

De lärarna som Skolinspektionen intervjuar uppger att studieron överlag är god, men nämner någon årskurs där de arbetar för att öka studieron. De beskriver att de fortlöpande arbetar med studiero i klasserna. Lärarna beskriver att ordningsregler och klassens trivselregler är ett stöd i arbetet med att skapa studiero men att de inte har någon gemensam strategi på skolan för att skapa studiero. Lärarna tillägger att klassläraren är en enorm trygghet och att det märks om ordinarie lärare inte är på plats.

Även representanter för elevhälsan och rektorn beskriver i intervju att det är en god studiero generellt när ordinarie personal är på plats men att det kan bli annorlunda när klasserna har vikarie. Elevhälsans representanter beskriver att det sällan är vikarier under en lång period men att det finns tillfällen då det kan bli längre perioder. Representanterna uppger att det finns elever som har behov av en relation till sin lärare och att det då kan bli svårt med ny personal. Rektorn uppger att de har pratat mycket om hur de organisatoriskt ska förändra och komma tillrätta med att klassrumsdörren öppnas många gånger under lektionerna, det vill säga då många elever lämnar lektioner för att få annan undervisning eller studiehandledning. Rektorn tillägger att arbetet som de på skolan har gjort med olika anpassningar i grupperna har gjort att studieron har blivit bättre.

Motivering till föreläggande som ingripande

Stenungsunds kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Stenungsunds kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Lärarnas behörighet för den undervisning de bedriver

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte har säkerställt att lärare vid skolenheten är behöriga för den undervisning som de bedriver. Bedömningen görs mot bakgrund av att det finns lärare vid skolenheten med legitimation, som bedriver undervisning i ämnen som de inte har behörighet för, trots att det finns behöriga lärare på skolenheten att tillgå. Såvitt avser de lägre årskurserna fördelas undervisningen inom de olika ämnena i respektive årskurs mellan lärarna huvudsakligen utifrån ett klassläraresystem. Detta resulterar i att eleverna inte alltid undervisas av lärare som har den ämnesutbildning som eleven har rätt att förvänta sig. Denna fördelning är inte något som rektorn för skolenheten gjort utan en fördelning som görs av lärarna själva. En sådan organisering av undervisningen är inte förenlig med författningarna.

I skollagen anges att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Vidare anges att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller nämnda krav eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över all undervisande personal på skolenheten. Av förteckningen framgår att det finns lärare med legitimation som undervisar i ämnen som de enligt legitimationen inte har behörighet att undervisa i. Exempel på sådana ämnen är svenska, matematik, naturorienterande och samhällsorienterande ämnen, bild och musik. Av förteckningen framgår även att det på skolenheten finns andra lärare med legitimation som har behörighet att undervisa i dessa ämnen.

Lärarna uppger i intervju att de kommer överens med kollegorna årskursvis om hur de ska fördela undervisningen mellan sig i de olika klasserna i årskursen, och att detta inte är styrt av skolledningen. Rektorn bekräftar i intervju att det är lärarna själva som bestämmer hur undervisningstiden i en klass och de olika ämnena fördelas dem emellan. Rektorn beskriver att i årskurserna 4-6 fördelar lärarna undervisningen i klasserna sinsemellan utifrån kompetens men i årskurserna 1-3 är det i första hand utifrån ett "klassläraresystem", det vill säga att lärarna undervisar en klass i alla ämnen. Någon lärare beskriver att de i de lägre årskurserna inte har tittat så mycket på behörigheten när de fördelat undervisningen i de olika ämnena utan att de har haft hand om undervisningen i sin egen klass. Någon av lärarna i de högre årskurserna beskriver att de har fördelat undervisning utifrån behörighet. Lärarna beskriver att om det är klasser där det är oro väljer de att arbeta mer som "klasslärare" då det inte skulle fungera för eleverna att byta lärare i olika ämnen. Rektorn uppger att det i flera årskurser finns tre lärare som arbetar tillsammans i två klasser och att det då på många lektioner finns två lärare i klassrummet varav en har ämneskompetens. Rektorn tillägger att den tidigare rektorn byggt nuvarande organisation men att nuvarande rektorn framöver kommer att vara inblandad i planering och schemaläggning, då det är ett viktigt pedagogiskt verktyg som rektorn har.

Studie-och yrkesorienterande verksamhet

Skolinspektionen bedömer att det saknas en studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser elevernas behov av vägledning inför deras val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. Det finns inte på skolenheten något systematiskt arbete kring den studie- och yrkesorienterande verksamheten och hur elever ska få vägledning inför framtida val. Det finns visserligen exempel på att vissa lärare har pratat om yrken i undervisningen, men detta är inte något som sker systematiskt i alla klasser på skolenheten. Det finns även ett pågående utvecklingsarbete kring studie- och yrkesvägledning för de lägre årskurserna, men detta har ännu inte resulterat i ett sådant arbete bedrivs i praktiken. Rektorn har mot den bakgrund som ges ovan inte organiserat och därmed inte heller säkerställt att den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning.

I skollagen anges att elever i grundskolan ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Av läroplanen framgår att rektorn, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning.

I den skriftliga redogörelse för verksamheten som Skolinspektionen fått in inför tillsynen beskrivs angående hur studie- och yrkesvägledningen bedrivs att det i dagsläget inte är aktuellt i skolenhetens olika årskurser.

På Skolinspektionens fråga om de i klasserna pratat om vad eleverna kan bli i framtiden och vilka utbildningar som de kan gå svarar någon elev i intervju att de aldrig har pratat om det medan några elever svarar att de förra läsåret pratade om yrken i skolan och att de då, om de ville, fick säga vad de skulle bli när de blir stora. Någon elev tillägger att de fått skriva om vad de ville bli. I övrigt har eleverna inga exempel på att de pratat om detta.

Lärarna uppger i intervju att det har hänt att de har pratat om yrken med eleverna, exempelvis att de i undervisningen när de pratar om närområdet också har pratat om yrken som finns. Någon lärare tillägger att de har pratat om yrken, men inte om vad eleverna ska bli när de blir stora. Någon lärare uppger att det finns i läroplanen att de ska prata om studie- och yrkesvägledning. Lärarna beskriver att det nu finns med i årshjulet på skolenheten att detta ska göras och att det därmed kommer bli mer systematiskt.

Rektorn uppger i intervju att hon inte känner till att eleverna på skolan systematiskt får vägledning men att vissa klasser har haft besök av vårdnadshavare som berättat om yrken. Rektorn uppger att hon inte tror att alla elever fått besök utan att detta varit något som varit upp till varje lärare att initiera. Rektorn tillägger att det finns ett projekt i kommunen kring studie- och yrkesvägledning riktat mot förskoleklass och årskurserna 1-9, som kommer att dra igång ganska snart men att det ännu inte är klart hur detta ska se ut.

Motivering till föreläggande som ingripande

Stenungsunds kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Stenungsunds kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stenungsunds kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stenungsunds kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

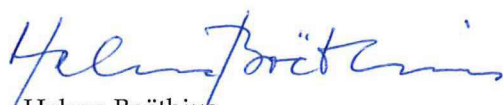
Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stenungsunds kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stenungsunds kommun uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

Helena Boëthius
Enhetschef

Ingrid Jerkeman
Föredragande/utredare

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Kristinedalskolan F-6

Fakta om Kristinedalskolan F-6

Kristinedalskolan F-6 är en kommunal skolenhet med 265 elever i förskoleklass och årskurserna 1-6. Skolenheten ligger i tätorten i Stenungsunds kommun. Skolenheten delar delvis lokaler med skolenheten Kristinedalskolan 7-9.

Skolenheten leds av en rektor. Det finns enligt uppgift från kommunen 48 lärare som undervisar på skolenheten. Lärarna är indelade i tre arbetslag, ett arbetslag med lärare för förskoleklassen och årskurserna 1-3, ett arbetslag med lärarna för årskurserna 4-6 samt ett arbetslag med lärare inom stöd och resurs för förskoleklassen och årskurserna 1-6.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Årskurs 1

Det finns ingen nationellt sammanställd statistik över resultat i grundskolan som visar andelen elever som uppnått kunskapskraven i läsförståelse i årskurs 1. Av skolans egen sammanställning framgår att 92 procent av flickorna och 88 procent av pojkarna uppnådde de nationella målen/kunskapskraven i läsförståelse vid läsåret 2016/17.

Årskurs 3

Det finns ingen nationellt sammanställd statistik över resultat i grundskolan som visar andelen elever som uppnått kunskapskraven i de ämnen i årskurs 3 där det finns kunskapskrav. Av skolans egen sammanställning av elevernas måluppfyllelse framgår att 76 procent av flickorna och 69 procent av pojkarna i årskurs 3 nådde de nationella målen/kunskapskraven i ämnet matematik läsåret 2016/2017. I svenska uppnådde 91 procent av flickorna och 80 procent av pojkarna kunskapskraven. I svenska som andraspråk uppnådde 83 procent av flickorna och 33 procent av pojkarna kunskapskraven. I naturorienterande och samhällsorienterande ämnen uppnådde 94 procent av flickorna och 100 procent av pojkarna kunskapskraven.

Årskurs 6

Skolverkets nationella statistik för läsåret 2016/17 visar att näst intill alla elever uppnådde minst betyget E i fem ämnen, nämligen ämnena bild, idrott och hälsa, modersmål, slöjd och teknik. Måluppfyllelsen i de andra ämnena varierade samma läsår mellan 53 och 90 procent. Lägst måluppfyllelse var det i ämnet svenska som andraspråk. Måluppfyllelsen varierar mellan flickor och pojkar. Statistiken visar att näst intill alla flickor uppnådde minst betyget E i samtliga ämnen som kan redovisas i statistiken (det vill säga samtliga ämnen utom modersmål och svenska som andraspråk). Måluppfyllelsen för pojkar varierar mellan att 65 procent uppnådde betyget för minst E i ämnet musik till att näst intill alla pojkar uppnådde minst betyget E i ämnena bild, idrott och hälsa, matematik, modersmål, slöjd och teknik.

Enligt den nationella statistiken varierade den genomsnittliga betygspoängen för eleverna i årskurs 6 läsåret 2016/17 mellan 6,7 i ämnet svenska som andraspråk och 14,9 i ämnet modersmål. I samtliga ämnen som kan redovisas i statistiken (det vill säga alla

ämnen utom modersmål och svenska som andraspråk) hade flickorna en högre genomsnittlig betygspoäng än pojkarna.

Trygghet och studiero

I Skolinspektionens skolenkät som genomfördes våren 2017 med elever i årskurs 5 på skolenheten (svarsfrekvens 95 procent), svarade 89 procent av eleverna att påståendet "Jag känner mig trygg i skolan" stämmer helt och hållet eller ganska bra. På påståendet "Jag har studiero på lektionerna" svarade 71 procent av eleverna att det stämmer helt och hållet eller ganska bra.